

Yttrande från Europeiska regionkommittén om Handlingsplanen för mervärdesskatt: Mot ett gemensamt mervärdesskatteområde i EU

(2017/C 088/08)

Föredragande: Dainis Turlais (LV-ALDE), ledamot, stadsfullmäktige, Riga**Referensdokument:** Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om en handlingsplan för mervärdesskatt: Mot ett gemensamt mervärdesskatteområde i EU – Dags för beslut

COM(2016) 148 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉN

Inledning

1. Kommittén välkomnar kommissionens initiativ – handlingsplanen – som anger vägen för att senast 2017 föreslå skapandet av ett gemensamt mervärdesskatteområde i EU.
2. Vi instämmer i att mervärdesskattesystemet är en viktig del av den inre marknaden och att det bör reformeras i syfte att bli enklare, rättvisare, effektivare och mer bedrägerisäkert för att förbättra villkoren för konkurrensen mellan företag, minska diskrimineringen mellan konsumenter och optimera skatteuppbörden.
3. Kommittén noterar den betydelse som ett gemensamt mervärdesskatteområde i EU har för de lokala och regionala myndigheterna på grund av att de i vissa medlemsstater har behörighet i fråga om uppbörd av mervärdesskatt och att omfördelningen av intäkterna från mervärdesskatt innehar en central roll för genomförandet av mekanismer för inkomstjämnning till fördel för de lokala och regionala myndigheterna. Medlemsstaternas nationella omfördelning av mervärdesskatteintäkter ligger emellertid utanför EU:s kompetensområde.
4. Kommittén erinrar om att mervärdesskatten är en viktig inkomstkälla för EU:s egna medel och att den år 2014 uppgick till 17,6 miljarder euro eller 12,3 % av de totala EU-intäkterna.
5. Vi stöder också kommissionens mål att bekämpa bedrägeri. Bedrägeriernas enorma omfattning vittnar om bristerna i det nuvarande systemet och leder till att medlemsstaterna varje år går miste om betydande intäkter. Förlusterna för EU uppskattas till 170 miljarder euro per år. Detta får en negativ inverkan på den offentliga sektorns, och i vissa medlemsstater även de lokala och regionala myndigheternas, budgetar och deras möjligheter att erbjuda tjänster av god kvalitet. Kommittén uppmanar i detta sammanhang medlemsstaterna att samla in och offentliggöra statistik över gränsöverskridande mervärdesskattebedrägerier.
6. Mervärdesskattesystemets uppsplittring och komplexitet leder till stora efterlevnadskostnader för de företag som bedriver gränsöverskridande handel. Dessa kostnader är oproportionellt höga för de små och medelstora företagen, som utgör grunden för den regionala ekonomin och sysselsättningen. Vi noterar att handlingsplanen för mervärdesskatt även måste leda till en förenkling för seriösa företag som bedriver gränsöverskridande handel. Mervärdesskattesystemet får inte skapa onödiga hinder för den gränsöverskridande handeln.
7. Skillnaderna i mervärdesskattesystemen och skattesatserna får särskilt stor inverkan på gränsregionerna och på de små och medelstora företagens verksamhet i dessa regioner. Man måste därför undersöka vilken territoriell inverkan förslagen om att möjliggöra större flexibilitet vid fastställandet av mervärdesskattesatserna får.
8. Mervärdesskattedirektivet innehåller regler om mervärdesskattesatser som syftar till att skydda den inre marknaden och förhindra konkurrensnedvridningar. Detta är grundläggande principer, och det krävs en noggrann bedömning av alla förslag om att ge medlemsstaterna ökad flexibilitet att sätta sina egna skattesatser så att man skaffar sig en uppfattning om hur detta kan påverka den inre marknaden och konkurrensen.

9. Kommittén stöder reformen av mervärdesskattesystemet, som skulle stimulera grundvalarna för tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning i framtiden, bl.a. ett uppsving inom digital och mobil ekonomi, nya ekonomiska modeller och tjänsteföretag. Vi ser i sammanhanget positivt på kommissionens förslag att utvidga den enda kontaktpunkten för mervärdesskatt på elektroniska tjänster till att omfatta tillhandahållandet av varor, med utgångspunkt i ett pilotprojekt som syftar till att förbättra samarbetet mellan skattemyndigheterna och företagen på området för elektronisk handel.

10. Vi anser att det finns stora skillnader i skatteförvaltningens effektivitet mellan medlemsstaterna. Det finns brister i samarbetet och i den ömsesidiga tilliten mellan skatteförvaltningarna. Kommittén anser att bankerna vid misstanke om mervärdesskattebedrägerier bör samarbeta fullt ut med skattemyndigheterna inom ramen för gällande uppgiftsskyddslagstiftning.

11. Vi föreslår att man bedömer den goda praxis som finns i medlemsstaterna att avsätta en del av mervärdesskatteintäkterna till de lokala och regionala myndigheterna eller att man ger dem behörighet i fråga om uppbörd av mervärdesskatt.

12. Kommittén anser att företrädare för lokala och regionala myndigheter på nationell nivå och inom ReK på europeisk nivå bör involveras i diskussionerna om eventuella ändringar i mervärdesskattesystemet med tanke på den direkta inverkan som dessa beslut får på befolkningens välbefinnande, företagens konkurrenskraft och de offentliga myndigheternas intäkter.

Ett gemensamt mervärdesskatteområde i EU

13. Vid bedömningen av principen om att samma krav för erläggande av mervärdesskatt ska gälla för både gränsöverskridande och inhemska transaktioner bör man framför allt ta hänsyn till dess inverkan på de små och medelstora företagen om man samtidigt bibehåller skilda mervärdesskattesatser.

14. Kommittén delar uppfattningen att det nya systemet bör grundas på destinationsprincipen. Enligt denna ska mervärdesskatt vid försäljning till en kund i en annan EU-medlemsstat tas ut enligt bestämmelserna i leverantörens land och enligt den skattesats som tillämpas i bestämmelselandet. Vidare ska den stat där mervärdesskatten betalas in överföra denna till den behöriga myndigheten i den stat där konsumtionen sker.

15. Vi välkomnar planerna på att de företag som utför kommersiella transaktioner på den inre marknaden ska kunna sköta alla ärenden som rör mervärdesskatt genom att vända sig till den behöriga myndigheten i ursprungslandet och inte ska behöva registrera sig för mervärdesskatt, deklarerera eller betala avgifter i alla de EU-medlemsstater där de utför kommersiella transaktioner. Dessa förenklingar får inte leda till att mervärdesskatteintäkterna äventyras eller påverka medlemsstaternas skattesuveränitet.

16. Kommissionens plan är omfattande och det kommer att ta tid att genomföra den. Därför stöder vi principen om att den måste genomföras gradvis.

17. Vi uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vidta åtgärder för att öka skatteeffektiviteten, bekämpa bedrägerier och därmed minska det mervärdesskattebelopp som inte betalats in i medlemsstaterna. Detta kan ha stor betydelse i försöken att främja tillit och ett effektivt samarbete mellan skatteförvaltningarna och krävs för att det nya systemet ska fungera ordentligt. Kommittén framhåller eftertryckligen att man inte får ålägga företagen, särskilt inte de små och medelstora företagen, en alltför stor börda när man inför nya rapporterings- och revisionsverktyg.

18. Vi uppmanar medlemsstaterna att fatta konkreta beslut om EU:s mervärdesskattslagstiftning och framför allt undanröja de skillnader i rättigheter som fortfarande finns mellan medlemsstaterna när det gäller sådana undantag från mervärdesskattedirektivet som beviljas enskilda stater. Man bör uppmantra alla medlemsstater att tillämpa dessa undantag.

19. Kommittén understryker att kommissionen måste respektera de nationella och/eller regionala administrativa befogenheterna när den lägger fram förslag om ökad effektivitet i skatteförvaltningen.

20. Man bör mer effektivt utnyttja de möjligheter som det ger och samtidigt utnyttja alla elektroniska data som finns tillgängliga för att bekämpa bedrägerier samtidigt som man värnar om uppgiftsskyddet.

21. Med tanke på de system med omvänd betalningsskyldighet och uppdelad betalning⁽¹⁾ som införts för mervärdesskatten i flera stater vill vi framhålla att man måste öka invånarnas – de viktigaste faktiska betalarna av mervärdesskatt – tilltro till att den mervärdesskatt som betalas in hamnar i statskassan eller i de regionala eller lokala budgetarna. Man bör undersöka möjligheten att införa ett frivilligt system för elektronisk betalning, där mervärdesskatten för invånarnas inköp överförs till behörig myndighet samtidigt som köpesumman, exklusive mervärdesskatt, liksom tidigare överförs till säljarens konto.

Mervärdesskattesatser

22. Kommittén betonar att det inte finns tillräckliga belägg för att konkurrensen snedvrids till följd av att mervärdesskatt inte tas ut på viss verksamhet som bedrivs av offentliga förvaltningar, på verksamhet som sker inom ramen för samarbete mellan kommuner eller på verksamhet som anses ligga i allmänhetens intresse. Beslutet att offentliga organ ska vara befriade från mervärdesskatt bygger på objektiva och harmoniserade kriterier på EU-nivå och inte på medlemsstaternas egen bedömning.

23. Kommissionen uppmanas att i den konsekvensbedömning som enligt planerna ska läggas fram 2017 ta hänsyn till de lokala och regionala myndigheternas intressen. I detta sammanhang bör man i samråd med de lokala och regionala myndigheterna klargöra begreppet "(betydande) snedvridning av konkurrensen".

24. Det är mycket viktigt att alla medlemsstater snarast ges möjlighet att tillämpa alla undantag som hittills har fastställts av olika medlemsstater.

25. Kommittén anser att man bör reducera mervärdesskattesatsen för skolbyggnader till 6 %.

26. Kommittén betonar att den nuvarande förteckningen över reducerade mervärdesskattesatser är mycket oklar och inte styrs av en tydligt fastställd princip. Kommittén beklagar därför att kommissionen inte har gjort en uttömmande och öppen genomgång av de reducerade skattesatser som tillämpas. Man bör se över förteckningen över reducerade mervärdesskattesatser och samtidigt ta hänsyn till de tekniska, ekonomiska och andra förändringar och snedvridningar som förorsakas av att olika mervärdesskattesatser tas ut på varor och tjänster som liknar varandra. Denna översyn bör så långt det är möjligt leda till en harmonisering, så att man undviker snedvridningar av konkurrensen på den inre marknaden för små och medelstora företag.

27. Kommittén anser dessutom att enheter som utför vissa verksamheter av allmänintresse kan ha ett ännu större ekonomiskt intresse av att dra av mervärdesskatten i efterhand i stället för att undantas från denna skatt på förhand.

28. Kommittén anser att alternativ 1 (utvidgning och regelbunden översyn av förteckningen över varor och tjänster som är berättigade till reducerade satser) kanske inte är förenat med lika hög risk som alternativ 2 (avskaffande av förteckningen över varor och tjänster som är berättigade till reducerade satser).

29. Om man ger medlemsstaterna ökad flexibilitet att fastställa sina egna skattesatser kommer detta oundvikligen att öka skillnaderna mellan satserna. Detta skulle kunna leda till snedvridningar på den inre marknaden och innebära en börda för företagen, särskilt de små och medelstora företagen. Kommissionen bör göra en helhetsbedömning för att klargöra hur dess förslag kommer att påverka konkurrensen och den administrativa bördan för företagen samt vilken territoriell inverkan de kommer att få, framför allt i gränsregionerna.

30. I meddelandet hänvisas det också till andra kostnader och brister som uppstår när rätten att reducera skattesatserna överläts till medlemsstaterna, däribland risken att mervärdesskatteintäkterna minskar och att komplexiteten, kostnaderna och den rättsliga osäkerheten för företagen ökar. Man måste noggrant utvärdera denna risk.

31. Kommittén stöder i linje med sitt yttrande om livsmedelssvinn (juni 2016) förslaget att storskaliga återförsäljare ska ha rätt att dra av mervärdesskatten vid donation av osålda livsmedel.

⁽¹⁾ Kommissionen har t.ex. godkänt Italiens begäran om att få införa ett mervärdesskattesystem med "uppdelad betalning" för offentliga förvaltningar som betalar mervärdesskatt. När offentliga förvaltningar betalar en faktura för en vara eller en tjänst betalas en del av mervärdesskatten direkt in till statskassan. Systemet är i funktion under perioden 1.1.2015–31.12.2017, när det ska ersättas med en full övergång till e-fakturerings inom den offentliga förvaltningen. Uppskattningar visar att Italien varje år gått miste om 900 miljoner euro av de offentliga förvaltningarnas inbetalningar av mervärdesskatt.

E-handel

32. Kommittén vill uppmärksamma att de komplicerade mervärdesskattereglerna, som skiljer sig åt från medlemsstat till medlemsstat, utgör ett av de största hindren för e-handel. Vi instämmer i att mervärdesskattesystemet måste förenklas och att efterlevnadskostnaderna för de små och medelstora företagen måste minskas, framför allt genom att man tar itu med de aspekter som är mindre gynnsamma för företag med säte i Europeiska unionen än för leverantörer från länder utanför EU.

33. Vi stöder planerna på att utvidga konceptet med en enda kontaktpunkt till att omfatta handel med varor och på att införa eller höja tröskelvärdena för mervärdesskatt för nyetablerade företag och mikroföretag.

34. Kommittén välkomnar förslaget om att avskaffa befrielsen från mervärdesskatt för varor som importerats i småförsändelser från leverantörer utanför EU och att införa kontroller genom en samordnad granskning av gränsöverskridande företag, eftersom de små och medelstora företagen i EU för närvarande har en konkurrensmässig nackdel i förhållande till sådana företag i tredjeländer.

Mervärdesskattepaketet för små och medelstora företag

35. De små och medelstora företagen är grunden för den ekonomiska utvecklingen i kommunerna och regionerna. De kostnader som de ådrar sig när de försöker följa bestämmelserna om mervärdesskatt är oproportionellt mycket högre än för de större företagen och därigenom tvingas de bedriva sin verksamhet under mer ogynnsamma konkurrensvillkor.

36. I flera stater vidtas åtgärder som ska förenkla registreringen av nya företag och tycks syfta till att förbättra företagsklimatet, men ofta leder de till att det bildas företag som gör det möjligt att etablera system för "karusellbedrägerier".

37. Behöriga nationella myndigheter (däribland skattemyndigheterna) måste ta sitt ansvar och kontrollera verksamheten i de företag som bedriver laglig verksamhet, och de får inte övervältra detta ansvar på affärspartnerna. EU-domstolen har upprepade gånger fastställt detta i sina domar beträffande mervärdesskatt.

38. När kommissionen 2017 lägger fram en uppsättning dokument om små och medelstora företag måste dessa innehålla relevanta förenklingsåtgärder.

Bryssel den 12 oktober 2016.

Markku MARKKULA

Europeiska regionkommitténs
ordförande
